

71 (1101)

Byggnadsminnesförklaring av Veckholms gamla prästgård på fastigheten Veckholm 1:1, Veckholms socken, Enköpings kommun

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Veckholms gamla prästgård för byggnadsminne och meddelar enligt 3 kap 2 § samma lag följande skydds-föreskrifter:

Skyddsområdet omfattar del av fastigheten Veckholm 1:1/markerat med röd linje på den karta som hör till beslutet (bilaga 1). Följande byggnader omfattas av skyddsföreskrifter: gamla prästgården (1), västra flygeln (2) och östra flygeln (3).

1. Byggnaderna får inte flyttas, rivras, byggas om eller på annat sätt förändras till sitt yttre.
2. Ändringar eller ingrepp i byggnadernas stommar eller befintlig rumsindelning får inte göras. Ingrepp får inte heller göras i äldre fast inredning av kulturhistoriskt värde. Såsom fast inredning räknas golv och golvsocklar, dörrar och fönster med foder, väggpanel och kakelugnar.
3. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Underhållsarbeten skall ske med material och metoder som inte minskar byggnadernas kulturhistoriska värden.
4. Skyddsområdet får inte ytterligare bebyggas.

Om särskilda skäl föreligger för ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter, får länsstyrelsen lämna tillstånd härtill enligt 3 kap 14 § samma lag.

Länsstyrelsen och länsmuseet lämnar råd och anvisningar rörande underhållet av byggnaderna och värden av gårdsmiljön.

1994-10-12-02

221-2887-94

Redogörelse för ärendet

Veckholms gamla prästgård äger skydd enligt den numera föråldrade 1942 års lag om skydd för kulturhistoriska byggnader, med skyddsföreskrifter utfärdade år 1956 avseende prästgårdens exteriör, interiör samt tillhörande markområde.

Riksantikvarieämbetet har den 28 december 1962 meddelat inskrivningsmyndigheten vid Uppsala läns södra domsaga att fråga väckts om byggnadsminnesförklaring av Veckholms gamla prästgård.

Länsstyrelsen har besiktigat prästgården och upprättat ett förslag till skyddsföreskrifter som tillställts riksantikvarieämbetet, landsantikvarien/länsmuseet, Enköpings kommuns kulturförvaltning och byggnadsnämnd, egendomsnämnden i Uppsala stift, Veckholms pastorats hembygdsförening samt ägaren Enköpings kyrkliga samfällighet för samråd. Från samtliga har inkommit yttranden som tillstyrker förslaget.

Upplandsmuseet har även framfört att samråd ska ske med länsstyrelsen och museet vid exteriöra förändringar av övriga byggnader inom skyddsområdet samt, att skyddsområdet skall hållas i sådant skick att anläggningens karaktär inte förvanskas. Övriga byggnader utgörs av den nya prästgården och en mindre bod utan större kulturhistoriskt värde. Länsstyrelsen bedömer att museets yttrande inte föranleder någon ändring av förslaget.

Motivering

Veckholms gamla prästgård ligger inom ett område av riksintresse för kulturminnesvården samt utgör en av de prästgårdsmiljöer i länet som har det högsta kulturhistoriska värdet enligt den av riksantikvarieämbetet genomförda inventeringen av landets prästgårdar.

10
Prästgårdens bebyggelse ligger samlad kring en gårdsplan med den äldre huvudbyggnaden och två flyglar/samt den nyare prästgården och en mindre bod. Öster om prästgården, på andra sidan av landsvägen, ligger löneboställets boningshus och ekonomibyggnader. Den gamla prästgården är en reveterad timmerbyggnad, troligen uppförd vid mitten av 1700-talet, samt ombyggd under 1700-talets slut och försedd med en frontespis mot söder i början av 1800-talet. Vid dessa tillfällen tillkom reveteringen och tegeltaket, ursprungligen var byggnaden opanelad och rödfärgad och täckt av torv.

Flyglarna är även uppförda av timmer och reveterade, de torde vara samtida med huvudbyggnaden. Den västra flygeln utgjorde brygghus och har spiskomplexet bevarat. Även i övrigt har den

1994-10-12-34

221-2887-94

västra flygeln behållit ett ålderdomligt utseende medan den östra flygeln upprustades interiört år 1993. Den nya prästgården uppfördes år 1944 och ansluter i storlek och form till den äldre prästgården.

Veckholms pastorats hembygdsförening bildades år 1950 i syfte att rädda den rivningshotade prästgården. Byggnaden inreddes till hembygdsgård under 1950-talet, ingången flyttades då till den norra fasaden och en frontespis byggdes även på det norra takfallet. Interiören moderniserades och planlösningen förändrades delvis. Föreningen har inrett huvudbyggnaden med en stor samlingssal i bottenvåningen och hembygdsmuseum i övervåningen, med bland annat samlingar från skolorna i bygden.

Prästgårdens värde ligger både i de enskilda byggnaderna och i helhetsmiljön. Den långsträckta huvudbyggnaden är en av Upplands största prästgårdar. Byggnaden har till det yttre bevarat sin karaktär, och delar av interiören, främst i övervåningen, har äldre inredning bevarad.

Att gården redan har skydd i en äldre lagstiftning utgör en klar markering av prästgårdens bevarandevärde. Fråga om byggnadsminnesförklaring är även väckt sedan lång tid.

Enligt 3 kap 21 § samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten, se bilaga 2.

Detta beslut har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Wikström jämte ledamöterna

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsråd Henricsson, länsantikvarie Eklund, länsarkitekt Lundgren, länsassessor Gustafsson och förste antikvarie Karlsson, föredragande.

Jan-Erik Wikström

Jan Karlsson

1994-10-

221-2887-94

Bilagor

Utdrag ur ekonomiska kartan (bilaga 1)

Hur man överklagar (bilaga 2)

Sändlista:

Riksantikvarieämbetet + DK

Landsantikvarien/länsmuseet

Inskrivningsmyndigheten vid Uppsala tingsrätt

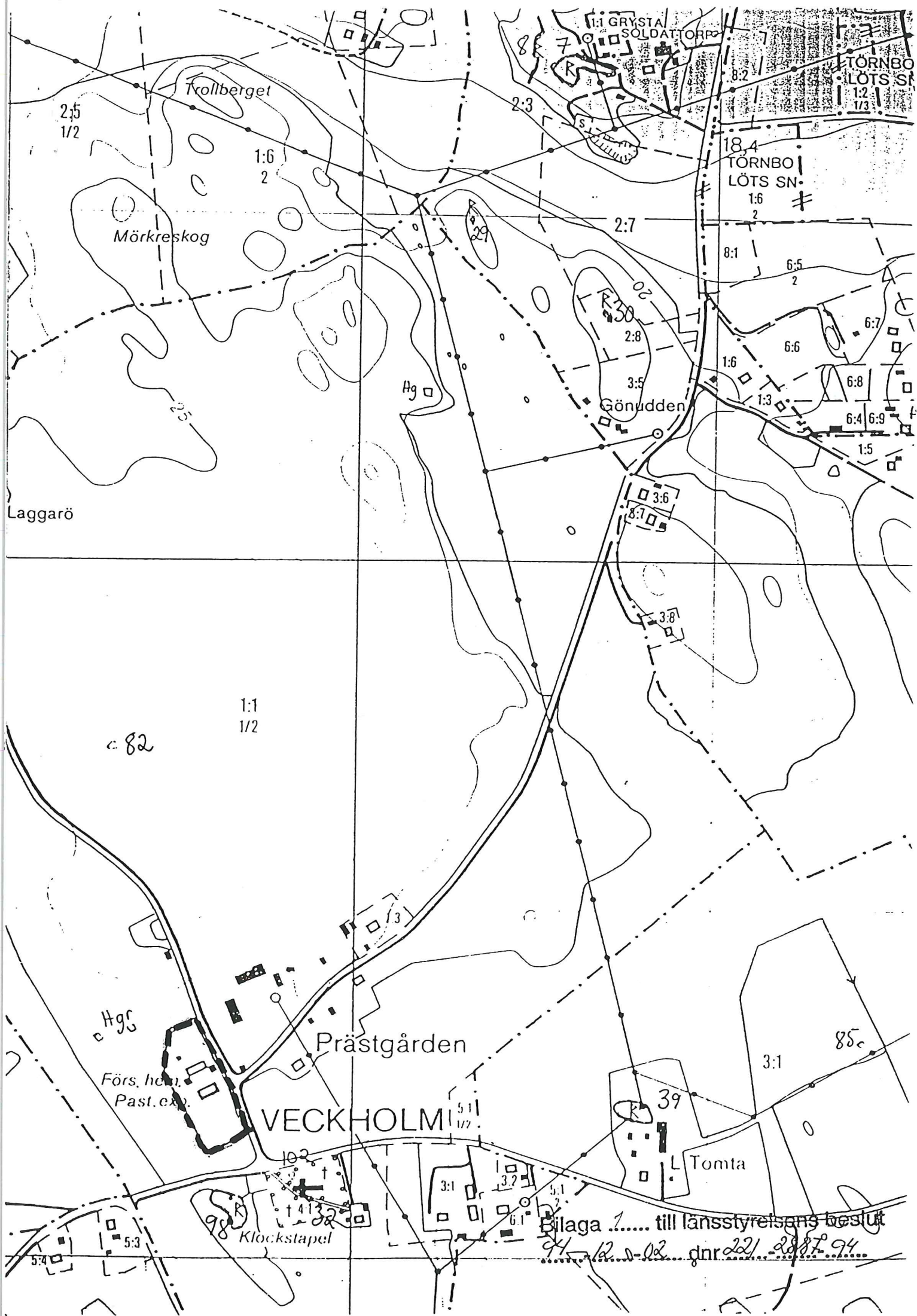
Överlantmätarmyndigheten

Fastighetsbildningsmyndigheten

Enköpings kommun/kulturförvaltningen

Enköpings kommun/stadsbyggnadskontoret

L

Bilaga 1..... till länsstyrelsans beslut
 94-12-02 dnr 221-2887-94